Ügyszám: 337/K/2008-3.

Tisztelt ([…]) !

Beadványában arról értesültem, hogy önkormányzatuk egyik képviselője, aki pár hónapig a Víziközmű Társulat elnökhelyettesi posztját is betöltötte, e társulat működéséről rendelkezésére álló dokumentumok alapján benyomásai tükrében részletes elemzést készített és azt közzétette a világhálón. Az eset kapcsán az alábbiakról tájékoztatom:

Áttanulmányozva a közzétett és eredetileg valóban belső használatra szánt dokumentumot, megállapítható, hogy az egy szubjektív helyzetelemzés, amely véleményt, értékelést tartalmaz, a társaság működésében vélt hiányosságokra, működési zavarokra mutat rá és egyes érintettekre nézve sérelmes lehet. A közzétételnek elsődlegesen személyiségi jogi aspektusa van, illetve a társaság jó hírnevéhez fűződő jogát érinti. A társaság, az önkormányzat és a dokumentumban említett személyek polgári perben érvényesíthetik igényeiket.

Annak eldöntéséhez, hogy a közzétett – tényszerű – információk közül melyek minősülnek közérdekű, avagy közérdekből nyilvános adatnak, illetve esetlegesen mely adatokat nem lehetett volna nyilvánosságra hozni, támpontként az alábbi általános tájékoztatást adhatom.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 2. §-ának 4. pontja értelmében *„közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől.”*

A közérdekű adatokat bárki, érdekeltsége igazolása nélkül megismerheti (Avtv. 19. § (3) bekezdés), illetve a közfeladatot ellátó szerv köteles az Avtv. 20. §-a szerinti rendben az igénylő részére kiszolgáltatni.

Az önkormányzat költségvetése, ezen belül bevételeinek és kiadásainak alakulása, a befolyt helyi adók és bírságok összege, a kiadások mértéke, a pályázatokból befolyt támogatások összege, az önkormányzat tevékenységét, gazdálkodását érintő szerződések feltételei, beleértve vagyongazdálkodásának adatait is, az Avtv. idézett szabálya szerint közérdekű adatok, amely adatok nyilvánosságát biztosítani kell. Ezen adatok nyilvánossága nem jelenti azonban azt, hogy az egyes dokumentumokban szereplő személyes adatok is korlátlanul megismerhetőek.

Gyakori, hogy az önkormányzat feladata ellátásával közhasznú, vagy tulajdonában álló gazdasági szervezetet bíz meg, az e szervezettel kötött szerződés alapján. Az Avtv. 19. §-ára, figyelemmel az önkormányzat által megkötött szerződések az önkormányzat gazdálkodásával összefüggő közérdekű adatoknak minősülnek. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 81. § (4) bekezdése alapján az, aki az államháztartás valamely alrendszerével pénzügyi, illetve üzleti kapcsolatot létesít, kérésre köteles a jogviszonnyal összefüggő közérdekből nyilvános adatokra vonatkozóan – az e törvényben meghatározott kivétellel – tájékoztatást adni.

Levelében az önkormányzati képviselő-testület ülésein elhangzottak rögzítése és nyilvánosságra hozatala kérdésében is az adatvédelmi biztos álláspontjáról kívánt tájékozódni.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 19. §-ának (4) bekezdése értelmében *„ha törvény másként nem rendelkezik, közérdekből nyilvános adat [a helyi önkormányzati feladatot ellátó] szervek feladat- és hatáskörében eljáró személy feladatkörével összefüggő személyes adata, továbbá egyéb, közfeladatot ellátó személy e feladatkörével összefüggő személyes adata. Ezen*

adatok megismerésére e törvénynek a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.”

Az önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a köztisztviselők nem vitásan e rendelkezés hatálya alá esnek. A *nyilvános* képviselő-testületi ülésen, hivatali minőségben való részvétel pedig nyilvános közszereplésnek minősül [vö. Ptk. 80. § (2) bekezdés]. Hasonló elbírálás alá esnek a nyilvános ülésen esetleg felszólaló harmadik személyek (meghívottak, érintettek, hallgatóság) is.

Az Alkotmánybíróság több határozatában (19/1995. (III. 28.) AB és 57/2000. (XII. 19.) hangsúlyozta, hogy a *nyilvános* ülésen bárki (tehát akár a hallgatóság valamelyik tagja is) az ott jelenlévő más személyek külön engedélye nélkül is készíthet felvételt a képviselő-testület tanácskozásáról, képviselők megnyilatkozásairól, és azt bármilyen, nem jogellenes célra felhasználhatja. Mivel a törvény értelmében nincs szükség az érintettek hozzájárulására, nincs relevanciája az esetleges olyan nyilatkozatuknak sem, amivel csak „hivatalos felhasználásra” „engedélyeznék” felvételek készítését.

A jegyzőkönyv elkészítése érdekében felvett hangfelvételen kívül más személy a *zárt* testületi ülésen nem készíthet hangfelvételt, mert ezzel a zárt ülés elrendelésével védeni kívánt érdekek sérülhetnének [a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LV. törvény (Ötv.) 12. § (4) bekezdés], és megkerülhető lenne az Ötv. 17. §-ának (3) bekezdése is. Amennyiben valaki mégis készít nem hivatalos felvételt, és azt nyilvánosságra hozza vagy illetéktelennel közli, cselekménye a Ptk. 80. és 83. §-ába, illetve a Btk. 177., 177/A., illetve 177/B. §-ába ütközhet. Zárt ülésen nem hivatalos hangfelvételt készítő önkormányzati képviselő, tisztségviselő vagy más hivatalos személy a titoktartási kötelezettséget vállaló esküjét is megszegi, illetve az ilyen cselekmény fegyelmi vétséget is képez a polgármester, az alpolgármester, illetve a köztisztviselők esetén.

Amint levelében utalt rá az ülések nyilvánosságának biztosításával kapcsolatos önkormányzati feladatokat az SZMSZ-ben kell részletesen szabályozni, ugyanakkor a közzététel és a későbbi felhasználás korlátozása a képanyagot rögzítők számára nem lehet kötelező érvényű, így nem lehet előírni számukra, hogy a kép- és hanganyag csak az önkormányzat honlapján hozható nyilvánosságra. A nyilvános ülésen készített felvételeket, miként az önkormányzat nyilvános dokumentumait, bárki közzéteheti. A kép és hanganyag rögzítése, közvetítése az ülés megnyitásától kezdődően jogszerű. Az ülés alatt elhangzott magánvélemények esetleges nyilvánosságra kerülésével az ülésen részt vevőknek számolniuk kell. Az Alkotmánybíróság 60/1994. (XII. 24.) számú határozatában úgy érvelt, hogy a demokratikus államélet és közvélemény érdekében az állami tisztségviselők és más közszereplő politikusok alkotmányosan védett magánszférája másokénál szűkebb; különösen ki kell tenniük magukat mások kritikájának. Ehhez azonban személyes adataik ismeretére is szükség lehet, amennyiben azok funkciójukkal vagy közszereplésükkel összefüggenek. A közhatalmat gyakorlók vagy a politikai közszereplést vállalók esetében a személyeknek – különösen a választópolgároknak – a közérdekű adatok megismerésének joga elsőbbséget élvez az előbbiek olyan személyes adatainak védelméhez képest, amelyek köztevékenységük és annak megítélése szempontjából jelentősek lehetnek.

Budapest, 2008. június 5.

Üdvözlettel,

az adatvédelmi biztos jogkörében eljárva:

Dr. Szabó Máté

az állampolgári jogok országgyűlési biztosa